Jaargang 4, augustus 2016
Verkoopprijs € 1,95

Natuurhus
Almelo

AstronA NBV ivn GROEI & BLOEI KNNV vereniging voor veldbiologie nivon

Foto Mirna Jansen

De Icarus blauwtjes vliegen

Dit Icarus blauwtje is een mannetje, te zien aan de mooie blauwe bestuiving aan de onderkant. Deze vlindersoort bezoekt graag bloemen (vooral vlinderbloemigen) en blijft meestal dicht bij de grazige vegetatie. Van eind mei tot begin juli en van midden juli tot begin september vliegt deze vlindersoort. Deze foto maakte ik 28 mei jl. Het was het eerste Icarus-blauwtje dat ik dit seizoen zag en wel op de Fayersheide, een prachtig natuurgebied iets ten noorden van Almelo.

Mirna Jansen

Colofon:

Het Natuurhusblad is een gezamenlijke uitgave van: AstronA, Imkersvereniging 't Iemenschoer, IVN, Groei & Bloei, KNNV en Nivon.

Oplage:
900 exemplaren

Uitgave:
Augustus 2016

Redactiewerkgroep:
Ron Poot - Geesje Vinke - Jurgen Foortjes - Robert van Lente - Yvonne Kuiphuis

Eindredactie:
Suzan Crooijmans, OOK. voor teksten

Vormgeving:
Jos van het Reve, Weidevogel Reclameproducties

Drukwerk:
Blad.nl

Lid worden?

Bent u enthousiast over de Stichting Natuurhus Almelo en/of één van de betrokken verenigingen? Ga naar www.natuurhusalmelo.nl/vrienden en word lid!

Heeft u een idee, vraag, artikel of foto? Neem contact op voor 5 september via info@natuurhusalmelo. Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer is 5 september.

Adres:

Tijdelijk Natuurhus, Deldensestraat 205, 7601 RT Almelo
telefoon: 0546-451483 bereikbaar op maandag, dinsdag en woensdag.

Emailadressen Natuurhus Almelo

Algemeen mailadres (webmaster):	info@natuurhusalmelo.nl
Bestuur stichting Natuurhus Almelo (secretariaat):	secretaris@natuurhusalmelo.nl
Foto's en artikelen voor het Natuurhus blad:	redactie@natuurhusalmelo.nl
Aanmelden van vrijwilligers:	vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl
Natuur- en milieueducatie scholen:	onderwijs@natuurhusalmelo.nl
Opgeven voor cursussen (zoals natuurgidsen):	cursus@natuurhusalmelo.nl
Jeugdactiviteiten Scharrelkids:	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Adreswijzigingen en aanmeldingen vrienden:	ledenbeheer@natuurhusalmelo.nl

Inhoud

Inhoudsopgave

Bestuur ... *Ron Poot (Natuurhus)* 4

Nieuws 5

Focus op waterdieren ... *Eveline Stegeman-Broos (KNNV)* 8

Groei & Bloei is honderd ... *Anne Nijs (Groei & Bloei)* 10

Onder de sterrenhemel ... *Robert van Lente (AstronA)* 12

Doen aan duurzaamheid is ons lot ... *Martin Mulder (IVN)* 14

Activiteitenkalender 17

Vogeltentoonstelling ... *Marijke Kwant (IVN)* 20

Blij met boerderijkoffer ... *Laura Brummelhuis* 21

Padden veilig overgezet ... *Wiepke van de Vliet (IVN)* 22

De Groene Loper ... *Ron Poot (Natuurhus)* 24

Natuur geneest ... *Pierre Marnette (KNNV)* 26

Interview Jan Ruis ... *Jenny van Dorsten (IVN)* 28

Van de jonge natuurliefhebbers ... *Lynn Smit en Yvonne Kuiphuis (IVN)* 30

Duurzaam wonen op het Indiëterrein ... *Marinus Trommel* 32

Vrienden van Natuurhus Almelo 34

Natuurhus Almelo, de zes verenigingen 35

HARDLOOPSCHOOL
DE MOOIE VROUW

De juiste STAP om fitter te worden!
Voor mannen en vrouwen
Ook voor bedrijven en instellingen

Bianca van Marle-Paus
Mooie Vrouwenweg 45, 7608 RC Almelo
www.hardloopschool-demooievrouw.nl

Bestuur Natuurhus in Hagenpark onzeker

Ron Poot

Op 22 maart vond een politiek beraad plaats met de raad van Almelo over het Natuurhus. De resultaten van de inspanningen van de verenigingen tot nu toe werden toegelicht en ook de plannen, de schetsen en indeling van het nieuwe gebouw. En het financiële knelpunt van 180.000 euro, waarvoor steun is gevraagd van de gemeente.

De aanleiding van het politiek beraad was de brief van het bestuur vlak voor de kerst aan het college en in afschrift aan de raad. Namens de stichting deden Ted de Jong als bouwheer en Ron Poot als waarnemend voorzitter het woord. Frank van Marle was als initiatiefnemer en oud-voorzitter aanwezig voor het mede beantwoorden van vragen.

Positief was de wijze waarop de raadleden reageerden op het initiatief zelf. Een mooi gebouw in het hart van de stad en een aanwinst voor Almelo. Zorgelijker waren de geluiden over de financiële mogelijkheden die men zag gelet op de tekorten op de gemeentelijke begroting. Na de raadsbijeenkomst is er nog overleg geweest met de wethouder over het vraagstuk. Het collegestandpunt is dat er geen geld beschikbaar is voor het Natuurhus. Alleen de raad zou de opdracht kunnen geven dit geld ergens te kunnen vinden, maar op het moment van schrijven is dat nog niet gebeurd.

Dat betekent dat de toekomst van een nieuw Natuurhus in het Hagenpark zeer onzeker is. 2016 is wel het jaar van de waarheid. Het bestuur van stichting Natuurhus zal daarom in overleg gaan met de aangesloten verenigingen om de scenario's onder ogen te zien en op te halen welke koers we moeten varen als de nieuwbouw niet mogelijk blijkt.
Ondanks deze natuurhuszorgen hopen we dat iedereen enthousiast blijft bijdragen aan de doelstellingen: een centrum zijn voor natuur, milieu en duurzaamheid voor Almelo en omstreken.

Nieuws

Natuurhus bij Almelo Allee

Het Natuurhus met informatie over zijn plannen en activiteiten en de aangesloten verenigingen presenteren zich zondag 18 september bij Almelo Allee. Dit jaar vinden onze activiteiten plaats bij de boerderij van Herman Schut en Gea Worsink aan de Klein Getkate's weg 1, een zijstraat van de Graven Allee.
De diverse stands bieden veel informatie maar er is ook volop te doen voor jong en oud.
Zo zal ´t Iemenschoer demonstraties honing slingeren verzorgen en kan men, indien het bijenvolk nog actief is, een bijenvolk bekijken in een speciale kast.
Ook kinderen zullen zich prima vermaken met diverse spellen, puzzels en andere activiteiten.
Iedereen is van harte welkom bij dit gezellige evenement in en rond Almelo waarbij actief bezig zijn in de natuur het uitgangspunt is.

Voor meer algemene informatie en inschrijving www.almeloallee.nl.

Nieuws

Nieuwe **catalogus**

In mei is de nieuwe catalogus ‘Aanbod lesmaterialen Natuur- en milieueducatie’ uitgekomen. Hierin staat het volledige actuele aanbod aan lesmaterialen rond natuur- en milieueducatie. Dit zijn leskisten, lespakketten, ontdekdozen, DVD’s, CD-roms en lestassen. Maar ook vlinderkooien en champignonemmers.
Vrijwilligers van het Natuurhus hebben de nieuwe catalogi persoonlijk op de scholen uitgereikt en toegelicht zodat alle scholen goed op de hoogte zijn van wat het Natuurhus biedt.

Sinds 2014 heeft de Stichting Natuurhus Almelo de uitleen van lesmaterialen aan het onderwijs overgenomen van de gemeente Almelo. Natuur- en milieueducatie (NME) is een van de kerntaken van het Natuurhus. Ieder schooljaar reserveren scholen en instellingen materialen ter ondersteuning van hun (buiten)lessen en projecten over natuuronderwijs.
De materialen zijn ook beschikbaar voor leden van de zes verenigingen en vrienden van de Stichting Natuurhus Almelo.
In het tijdelijk Natuurhus verzorgen enkele vrijwilligers wekelijks de administratie en de uitleen van de lesmaterialen. Wie ons team wil komen versterken, is van harte welkom!

Nacht van de **nacht**

Op 29 oktober organiseert het landelijk IVN voor de twaalfde keer de Nacht van de Nacht. Ook vanuit het Natuurhus doen diverse organisaties hieraan mee, want waar is het nog echt donker in en om Almelo?

Velen kennen de uitdrukking: ‘geen hand voor ogen kunnen zien’. Maar heb je dit wel eens meegemaakt? Dat het werkelijk zo pikdonker was dat je totaal niet kon zien waar je was of heenging? Ons land wordt ’s nachts zozeer verlicht dat er nog nauwelijks sprake is van duisternis.
Op en rond 29 oktober zullen het IVN en AstronA weer zorgen voor een programma waarin de nachtelijke duisternis centraal staat. We kunnen dan gebruik maken van een extra uur omdat in deze ‘nacht van de nacht’ de klok een uur wordt teruggezet en de wintertijd begint.
Op het moment van dit schrijven is het midden mei. De activiteiten moeten nog allemaal in kaart gebracht worden. Dat geldt ook voor de vrijwilligers begeleiders. Eén ‘deelnemer’ hebben we alvast: de maan! Omdat het op 30 oktober ‘nieuwe maan’ is, hebben we geen last van storend maanlicht. Meer informatie over de Nacht van de Nacht zal in september op de Natuurhus-website verschijnen.

Almelo **Bloeit**

Het Natuurhus was met een informatie stand aanwezig op de Duurzaamheidsmarkt 22 april in de bibliotheek van Almelo. Via een prachtige powerpointpresentatie op een groot scherm kon het publiek de nieuwbouwplannen van het Natuurhus bekijken, waarbij een toelichting werd gegeven over het duurzame karakter van het gebouw.
Ook werden foto’s getoond met een korte uitleg over strobalen bouw.
Tevens konden de bezoekers zich informeren over de activiteiten van het Natuurhus en was er een leuk en leerzaam spel om te ervaren, dat lang niet iedereen op de hoogte is van de juiste manier van afval scheiden.

Gezellige drukte op Lentefair

Natuurlijk was het Natuurhus ook met een informatiestand aanwezig bij de lentefair om het 100 jarig bestaan van Groei en Bloei afdeling Almelo mee te vieren, op zondag 1 mei j.l. in het Beeklustpark.
Op deze kil begonnen zondag waarbij toch al redelijk wat mensen voor openingstijd de stands bezochten, kwam s ‘middags het zonnetje door en werd het gezellig druk.

Er was veel belangstelling voor de activiteiten van ‘Scharrelkids’ en ‘Groene Visite’ en veel mensen namen folders mee. Ons magazine werd door de bezoekers heel erg gewaardeerd.
Astrona verzorgde uitgebreide informatie in woord en beeld over haar activiteiten en voor de kinderen was er een leuk spel waarbij ze vogels en bijbehorende eieren, bij elkaar moesten zoeken. Tevens kregen alle kinderen een leuke kleurplaat.

Schaatsend over het water

Eveline Stegeman-Broos, KNNV

Libellen, zweefvliegen, schietmotten en muggen leven langer onder water dan erboven. Veel mensen staan er niet bij stil dat deze rondvliegende insecten, die je ziet langs de waterkant, als larve in het water leven. In een serie artikelen 'Focus op waterdieren', aandacht voor deze onderwaterperiode.

De meeste schaatsenrijders vertoeven het liefst in stilstaand of zeer langzaam stromend water met een goed ontwikkelde oevervegetatie. Er komen circa negen soorten schaatsenrijders in Nederland voor. Schaatsenrijders kunnen ontzettend snel zijn en zelfs opspringen vanuit het water. Dankzij de oppervlaktespanning van het water en de waterafstotende beharing op het lijfje en poten van het dier kan het zich op het water voortbewegen. Dit doen ze vooral met de lange middenpoten, de achterpoten dienen als stuur. De veel kortere voorpoten worden gebruikt om voedsel mee te vergaren.

Met deze voorpoten kunnen ook trillingen van het wateroppervlak worden waargenomen, waardoor de schaatsenrijder zijn of haar prooi kan lokaliseren.
Hevige regenval en lozing van afvalwater met wasmiddelen kunnen fataal zijn voor oppervlaktewantsen, aangezien de oppervlaktespanning dan wordt opgeheven en de wantsen in het water zakken en verdrinken.

Oeverwants

De schaatsenrijder is een oeverwants met duidelijk zichtbare voelsprieten aan de kop. Dit in tegenstelling tot de

<< Beekschaatsenrijder

echte waterwantsen, zoals de staafwants en de waterschorpioen, waarbij de voelsprieten nauwelijks zichtbaar zijn.
Stilstaand langs de waterkant zal al snel de schaatsenrijder uit de familie van de Gerridae de aandacht opeisen. Plat op het water en met zijn lange poten 'schaatst' deze wants over het water.
Met hun scherpe zuigsnuit, die ze gemeen hebben met alle waterwantsen, worden in het water gevallen prooidieren aangeprikt, ingespoten met verteringssappen en leeg gezogen. Ook kleine waterdieren die even lucht komen halen aan het wateroppervlak kunnen worden aangeprikt met de zuigsnuit. Soms is een prooi, bijvoorbeeld een dikkopje, zo groot dat meerdere schaatsenrijders tegelijk verterende sappen in de prooi spuiten zodat de inhoud van de prooi kan oplossen.
Om prooien goed te kunnen zien, zijn de ogen van schaatsenrijders aan de onderkant (waterkant) beter ontwikkeld dan aan de bovenkant (luchtkant).

Beekschaatsenrijder

De grootste, vrij algemene schaatsenrijder van stilstaand water, is de Grote schaatsenrijder (Aquarius paludum). Deze soort heeft een lichaamslengte van circa 16 mm, maar door die lange poten lijkt ze vele malen groter.
In tegenstelling tot de meeste andere soorten schaatsenrijders vertoeft deze soort graag op open water, ver van de oever. Erg zeldzaam geworden in Nederland is de Beekschaatsenrijder, Aquarius najas. Deze zeldzame soort is net wat groter dan bovengenoemde soort, en komt alleen in grotere stromende natuurlijke beken en kleine rivieren voor.

In een natuurlijke beek zijn er altijd wel plekjes te vinden waar het water minder hard stroomt, waar deze wants even kan schuilen. Vaak ook in holle oevers onder boomwortels.
In een recht getrokken stromende beek (gekanaliseerde beek) zou deze schaatsenrijder bij piekafvoeren (veel regenval) worden afgevoerd met de stroming en verdreven worden van haar woon en leefplek. Helaas zijn veel beken in het verleden op deze manier aangetast waardoor deze oeverwants erg zeldzaam is geworden.

Vliegende schaatsenrijders

Niet alle schaatsenrijders hebben vleugels en niet alle schaatsenrijders met vleugels kunnen vliegen. De zeldzame beekschaatsenrijder (Aquarius najas) heeft vrijwel nooit vleugels en kan dus niet wegvliegen als het leefmilieu om wat voor reden dan ook, niet geschikt meer is. Dat maakt deze soort bijzonder kwetsbaar.
Volwassen schaatsenrijders overwinteren vaak ver weg van het water en dan is het handig om vleugels te hebben. Omdat sommige soorten meerdere generaties per jaar hebben, kunnen er exemplaren voorkomen met en zonder vleugels. Dit schijnt genetisch bepaald te zijn en wordt mede beïnvloed door omgevingsfactoren.
De Bruine schaatsenrijder (Gerris thoracicus) heeft wel vleugels waardoor deze soort, net zoals de Poelschaatsenrijder (Gerris lacustris) gemakkelijk recent gegraven wateren kan bereiken en koloniseren. Dat maakt deze soorten veel minder kwetsbaar dan de Beekschaatsenrijder.
Er zijn ook schaatsenrijders die wel lange vleugels hebben maar toch niet kunnen vliegen omdat hun vliegspieren onvoldoende ontwikkeld zijn.

Grote schaatsenrijder

Groei&Bloei is honderd

Anne Nijs

Groei&Bloei afdeling Almelo e.o. bestaat 100 jaar. De eeuweling laat deze mijlpaal niet ongemerkt voorbijgaan. Het is een jubileumjaar vol festiviteiten en activiteiten. Dit najaar staan er nog een paar gepland.

Groei&Bloei, afdeling Almelo e.o. werd in september 1916 opgericht. De landelijke vereniging was opgericht in 1873. De vereniging heette in die tijd Maatschappij voor Plantkunde en Tuinbouw, MPT. Het bestuur en de leden waren vakmensen en zeker niet hobbymatig bezig met tuinieren. Het waren kwekers, hoveniers, bloemisten, tuinbazen van landgoederen, tuinknechten en ook de eigenaren van de landgoederen. Later werd het predicaat 'Koninklijk' verkregen en werd het KMTP. Leden van het Koninklijk Huis waren beschermheer of beschermvrouw. Prinses Beatrix is al vanaf 1980 beschermvrouw.

In de jaren zestig veranderde de vereniging. Het werd langzamerhand een vereniging voor hobbyïsten. De naam werd gewijzigd in 'Groei&Bloei', het tijdschrift onderging een metamorfose en de titel veranderde van 'Het Nederlands Tuinbouwblad' in 'Groei&Bloei'.
Door het hele land zijn afdelingen actief. Alle afdelingen organiseren activiteiten.

Activiteiten

In dit jubileumjaar hebben we naast de gebruikelijke activiteiten, zoals workshops, planten ruilochtenden en niet te vergeten het Open Tuinen Weekend in het weekend van 25 en 26 juni met maar liefst 21 verschillende tuinen, ook een aantal bijzondere activiteiten.
Voor de derde keer hebben we begin mei weer een Lentefair georganiseerd. Eind mei hebben we onder leiding van Martin Mulder een prachtige, informatieve wandeling gemaakt langs de Doorbraak. En daarna hebben we gepicknickt bij het Krikkenhaar.
In juni hebben we in de week van de Nationale Tuinweek met vele afdelingen in het land in samenwerking met Intratuin de actie 'Tegel eruit, plant erin' gehouden. Dit om de verstening van tuinen tegen te gaan.
Natuurlijk hebben we een feestelijke jubileumreceptie gehouden voor leden en genodigden in Erve Beeklust.

De vier gemeenten waar onze leden wonen, kregen een herinneringsboom aangeboden. We hebben een stuk tuin heringericht bij Stadsboerderij Beeklust. Een paar scholen kregen materiaal om te (moes-)tuinieren. Ook kregen al onze leden, sponsoren, adverteerders en andere belangstellenden een jubileumboekje aangeboden.
Op 2 juli gingen we met een busreis naar Duitsland om prachtige tuinen rondom Tecklenburg te bezoeken.

Dit najaar

Tot slot hebben we nog drie woensdagavonden in De Schouw met bijzondere gasten.
Op 28 september komt bloemarrangeur Anton Visch uit Delden een herfstbloemschikshow geven. Een aantal van de ter plekke gemaakte bloemstukken wordt verloot.
Op woensdag 26 oktober hebben we de nationaal en internationaal bekende tuinontwerpster Jacqueline van der Kloet uit Weesp uitgenodigd.
Op woensdag 23 november komt Reinier van den Berg, de bekende weerman van de tv, vertellen over klimaatverandering en duurzaamheid.

Daarna is ons jubileumjaar voorbij en gaan we op weg naar de volgende 100 jaar. Immers er zal altijd gezaaid, verspeend, gestekt, geplant, kortom getuinierd worden.

Wist u dat De Nationale Boomplantdag en Moederdag zijn ingesteld door de KMTP, nu Groei&Bloei?

Sterrenhemel

De baan van de maan

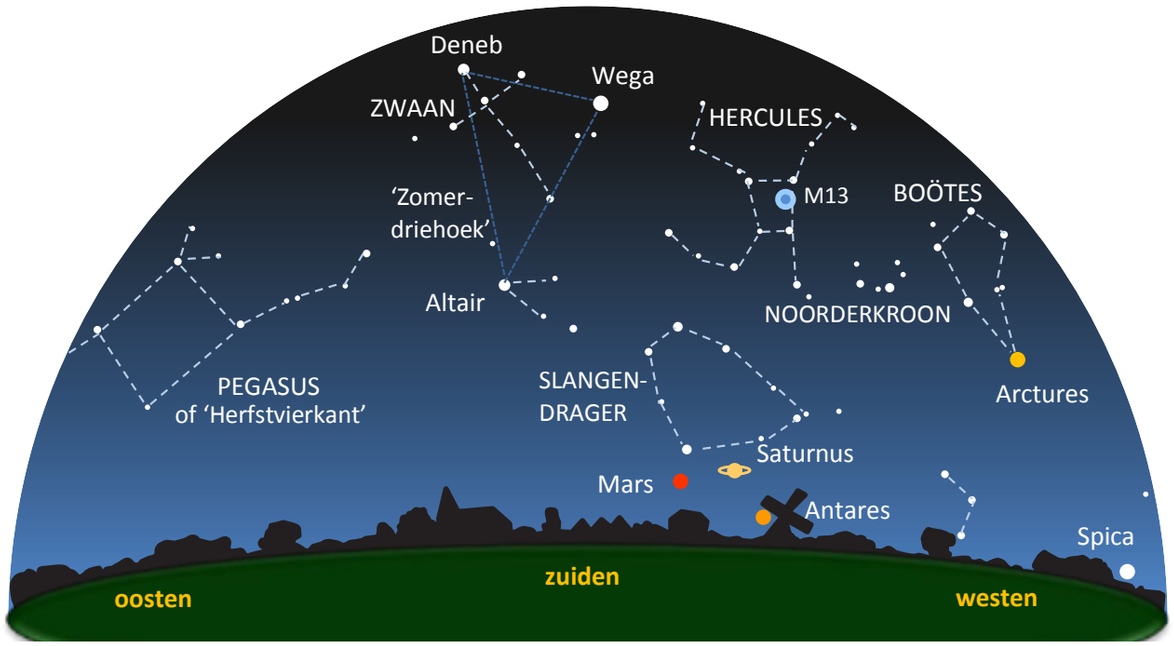
Robert van Lente, AstronA

Overdag is het nog volop zomer. Maar wie naar de nachtelijke hemel kijkt, ziet dat de herfst in aantocht is. Want boven de oostelijke horizon is ‘s avonds weer het ‘herfstvierkant’ Pegasus zichtbaar. Maar ook aan de baan van de maan is te zien dat het najaar aanstaande is. Als je maar weet waar je op moet letten…

Sinds 2014 vormt de tabel met de maanfasen steevast de afsluiting van deze astronomische rubriek. ‘Leuk om te weten’, zeggen wij nu. ‘Goed om te weten’, zei men vroeger. Want voor de uitvinding én massale plaatsing van de straatverlichting, was het maanlicht vooral heel functioneel. Men was zich toen ook veel meer bewust van de bijzondere baan die de maan zowel maandelijks als jaarlijks doorloopt.

Maan-wijzer

Met een gemiddelde snelheid van 1 km/sec draait de maan in zijn baan om de aarde. Na 27,3 dagen is de maan 1 keer om de aarde gegaan. Maar vanaf de aarde gezien moet de maan nog ruim 2 dagen doordraaien om weer in dezelfde maanfase te komen. Dit komt omdat de aarde niet stilstaat, maar zelf ook opschuift in zijn baan om de zon. Het effect hiervan is goed te vergelijken met de wijzers van de klok. Om 12 uur staan beide wijzers precies in dezelfde richting. Een uur later heeft de grote wijzer precies 1 keer rondgedraaid. Maar om in dezelfde richting (fase) als de kleine wijzer te komen, moet de grote wijzer nog ruim 5 minuten verder draaien. Dan staan ze beide iets voorbij 1 uur. Op vergelijkbare wijze duurt de omlooptijd van de maan vanaf de aarde gezien 29,5 dagen.

De avondsterrenhemel van september tot november 2016

De ‘slimste’ mens…

Vorig jaar stelde Phillip Freriks in het programma ‘De slimste mens’ de vraag hoeveel keer de maan in 1 jaar om de aarde gedraaid had? ‘Twaalf keer’, werd er geantwoord. Helaas werd dit goed gerekend, want het juiste antwoord is… dertien keer. Immers, bij elke omloop van 29,5 dagen legt de maan nog 8,33% extra baanlengte af; dus na 12 maanomlopen is dat 1,0833 x 12= 13 keer.

Maan(d)dag

Dat er meer beweegt en draait dan je zou denken, geldt ook voor de rotatie van de maan. Wij zien de maan altijd met dezelfde kant naar ons toegewend. Daardoor lijkt het alsof de maan niet om zijn eigen as roteert, zoals de aarde. In werkelijkheid draait de maan tijdens zijn rondje om de aarde ook één rondje om zijn eigen as. Omdat de omlooptijd gelijk is aan de rotatietijd duurt de dag op de maan ongeveer net zo lang als bij ons de maand (februari).

Heldere nachtlamp in herfst en winter

Ook door het jaar heen gezien is de baan van de maan bijzonder. In de zomer staat de volle maan vrij laag boven de horizon. De maan komt dan ook in het zuidoosten op en gaat alweer in het zuidwesten onder. Maar van november tot februari komt de volle maan in het noordoosten op, staat hij ‘s nachts hoog aan de hemel en gaat hij in het noordwesten onder. Deze nachtelijke baan van de maan komt opvallend overeen met de baan die de zon overdag in de zomer doorloopt. Daardoor schijnt de maan juist het langst en het helderst in de periode waarin de zon het kortst en zwakst schijnt. Een mooie vorm van ‘compensatie’. Voor sterrenkundigen is het licht van deze heldere nachtlamp meestal storend voor het observeren van sterren en nevels.

De maan gadeslaan

Toch beleven we ook veel plezier van de maan. Vooral tijdens maansverduisteringen en sterbedekkingen. De meest spectaculaire sterbedekking is een zonsverduistering. Maar ook de bedekking van de planeet Neptunus op donderdag 15 september om 21:10 uur, is voor AstronA reden genoeg om met diverse telescopen hier naar te kijken. U bent welkom: zie www.astrona.nl.

Maanfase	augustus	september	oktober	november	zichtbaarheid
Nieuwe maan ●	2	1	1 30	29	niet zichtbaar
Eerste kwartier ◐	10	9	9	7	vooral ‘s avonds
Volle maan ○	18	16	16	14	hele nacht
Laatste kwartier ◑	25	25	22	21	vooral ‘s morgens

De maanfasen van augustus 2016 - november 2016

Raadslid Martin Mulder:

“Doen aan duurzaamheid is ons lot”

Martin Mulder, IVN

Op 10 mei is Martin Mulder, voormalig voorzitter van het Natuurhus, geïnstalleerd als gemeenteraadslid namens D66 van de gemeente Almelo. “Dat schept verantwoording”, vindt hij. “Vanuit mijn groene achtergrond mag je verwachten dat ik streef naar een duurzaam Almelo. Wat is duurzaamheid en hoe vertaal ik dit naar het gemeentelijk beleid? Ik zie het als een mooie uitdaging”, aldus Mulder.

Mulder gaat zijn opdracht aan vanuit het gedachtengoed van D66: seculier, progressief en liberaal, vanuit een wetenschappelijke benadering, gericht op de toekomst en vanuit de eigen verantwoordelijkheid van elk individueel mens.

Wat is duurzaamheid?

Als je aan ‘duurzaamheid’ doet, dan help je eraan mee dat de huidige wereldbevolking in haar behoeften voorziet zonder daarbij komende generaties te beperken om ook te kunnen voorzien in die behoeften. Plat gezegd: we moeten samen zorgen dat de aarde leefbaar blijft voor de mens nu en in de toekomst. De mens is daarvoor verantwoordelijk en moet zich actief inzetten om dat te realiseren. Nu leven er miljarden mensen dusdanig in armoede, dat ze geen levensgeluk kunnen ervaren en vaak veel vroeger sterven dan nodig is. We doen het dus niet goed.

Maar waarom moet de mens eigenlijk overleven? Waarom mogen we niet gewoon op den duur uitsterven en ruimte maken voor andere levende wezens die in een andere klimaatsituatie zich beter kunnen handhaven dan wij dat nu doen? Het ‘systeem aarde’ heeft namelijk geen doel, geen moraal. De mens als levend wezen heeft wel een hoog bewustzijn. Hij is zich bewust dat hij vroeg of laat gaat sterven en wil dat moment het liefst zolang mogelijk uitstellen. En tot dat moment ook nog heel prettig leven. Een heel terechte denkwijze voor zo’n hoog ontwikkeld levend wezen. Als je dat wilt, dan moet je wel aan ‘duurzaamheid doen’. Dat is ons lot.

Het ‘systeem aarde’

Wat de wetenschap tot nu toe weet, is dat de aarde ongeveer halverwege haar bestaan is. We hebben er 5 miljard jaar opzitten en nog ongeveer even lang te gaan. Dat heeft met de zon te maken, want die is over ongeveer 5 miljard jaar ‘op’ als ster en dan houdt het voor ons ook op.

Toen de aarde net ontstaan was als een samengeklonterde hoeveelheid ruimtemateriaal, toen was de zonnewarmte 25% minder sterk dan nu. Die zonnewarmte zal nog toenemen, zoals bij elke ster dat gebeurt. De eerste miljoenen jaren vloog de gemiddelde temperatuur op aarde nog alle kanten op. Er was nog geen stabiliserend systeem dat extreme kou en warmte – onleefbaar voor de mens – in balans hield. Pas toen er leven ontstond op aarde, zo’n 3,5 miljard jaar geleden, toen begon er een samenspel te ontstaan tussen aarde, leven en dampkring. De Britse natuurkundige James Lovelock heeft dat wetenschappelijk verklaard, maar het verhaal is zo technisch en complex dat ik in dit artikel verder hier geen poging toe doe. De gedachte die je mag onthouden, is dat de aarde te vergelijken is met een levend wezen, dat zo nu en dan eens ziek is, koorts heeft bijvoorbeeld, en telkens uit zichzelf weer gezond wordt.

Het mooie is dat het ‘systeem aarde’ al miljoenen jaren een gemiddelde temperatuur op aarde in stand kan houden dat maximaal zo’n 5 graden schommelt, van ijstijden naar warmere periodes daartussen. Nu is het jaargemiddelde zo’n 14 graden en in de ijstijden was dat ongeveer 9 graden.

Als wij als mens koorts hebben, dan gaan we van 37 naar 40 graden en dan zal het lichaam zelf zorgen dat het weer goed komt. Mits je gezond bent natuurlijk en dus geen pillen nodig hebt.

Koorts

Veel wetenschappers denken nu dat de mens sinds de industriële revolutie te veel roofbouw pleegt op het systeem aarde, door in rap tempo alle grondstoffen en energievoorraden aan de aarde te onttrekken. Als de grondstoffen op zijn, dan kunnen we onze levensstandaard niet handhaven, dan kunnen we geen medicijnen meer vinden in de natuur, dan hebben we geen olie en gas meer als energiebron of om allerlei kunststoffen van te maken voor auto’s, computers, en al die overige artikelen waar ‘plastics’ in verwerkt zit. Nog meer zorgen maken we ons over het in rap tempo op souperen van de fossiele brandstoffen, dat zorgt voor zoveel meer CO_2 in de lucht, waardoor de gemiddelde temperatuur misschien wel onherstelbaar stijgt. Het broeikaseffect is er altijd al wel geweest, anders was de aarde nu gemiddeld -19 graden, dus zo’n 33 graden kouder. Onleefbaar voor de wezens die nu op aarde rondscharrelen. CO_2 zorgt, samen met waterdamp, methaangas, en nog veel meer gassen voor dat broeikaseffect. Gelukkig wel, anders waren we hier niet geweest. Maar overal waar tè voor staat is fout, zo ook hier. Hoeveel CO_2 kunnen we nog extra in de lucht jagen, zodat het broeikaseffect dusdanig stijgt dat de ‘koorts’ die de aarde dan heeft niet meer vanzelf hersteld?

Muteren

Het antwoord is dat we dat niet zeker weten. We kunnen dat niet even uittesten. Wel sommige effecten, maar het totale zelfherstellende systeem dat in miljoenen jaren langzaamaan is ontstaan, is zo uniek en zo complex dat het misschien wel nergens anders in deze hoedanigheid voorkomt in het heelal.

(vervolg op pagina 16)

Wat we wel weten is dat het totale leven op aarde - nu zo'n 2 miljoen verschillende levensvormen - een belangrijke rol speelt in dat prachtige systeem aarde. Wat we ook zeker weten is dat de mens – Homo Sapiens sapiens – over een miljoen jaar en wellicht al eerder, er heel anders zal uitzien dan nu. Dat was in het verleden ook zo en dat zal altijd doorgaan. Elk levend wezen zal continue blijven muteren en evolueren tot een nieuw soort dat zich zo in die langzaamaan wijzigende omstandigheden kan handhaven. Wellicht dat we nog een paar ijstijden zo blijven zoals nu, maar dan houdt het wel op. Misschien is die nieuwe mens dan wel weer slimmer, anders of juist weer veel dommer en primitiever en leeft die weer in balans met de natuur zoals vroeger. Misschien was de oermens wel beter in staat om 'duurzaam' te leven dan de huidige 'moderne' mens.

Balans

Nu kan ik me voorstellen dat je met al die miljoenen jaren en ijstijden niet veel kunt. We zijn als mens eigenlijk nog zo primitief in ons denken, dat we slechts in staat zijn om één of twee generaties vooruit te denken. Wat daarna komt, dat zien we dan wel weer. 'Wie dan leeft, wie dan zorgt'. Het is zelfs zo dat de meeste mensen helemaal niet bezig zijn om de aarde nog leefbaar te houden voor hun kinderen, omdat ze druk genoeg zijn om zelf te overleven. Duurzaam handelen is tot nu toe alleen nog maar 'een ding' van de westerse mens en van de wetenschap. Veel religieuze mensen denken dat hun God het wel oplost en anderen hebben helaas te weinig geleerd en gelezen en weten helemaal niet dat we een duurzaamheidsprobleem hebben.
Wat we voor de komende honderden jaren kunnen, en volgens mij ook moeten doen om het zo lang mogelijk als mens vol te houden, is dat we alle natuur zoveel mogelijk respecteren en zorgen dat we het systeem aarde daarmee in balans houden en daarmee onszelf. Dat heet dan 'doen aan duurzaamheid'

Duurzaam Almelo

Als je dit grote duurzaamheidsverhaal vertaalt naar gemeentelijke politiek, dan kom je tot een beleid, waarbij alle huidige en toekomstige Almeloërs prettig kunnen leven in deze gemeente. Dat vertaalt zich naar een goede zorg voor elkaar, ongeacht inkomen, herkomst, geaardheid, en nog meer waar we allemaal verschillend in kunnen zijn. Dat is een stadsbewoner die bewust consumeert, zorgt dat hij zelf gezond is en blijft, die ruimte gunt aan planten en dieren en daar met respect mee omgaat. Dat is een voedselproducerende boer in het buitengebied die zijn koeien en varkens een waardig leven biedt, het drinkwater niet vervuilt, en de aanwezige natuur niet (teveel) verstoort.
In de politiek is dat vooral zorgen dat we ons redden met de financiële middelen die we als gemeente beschikbaar hebben, zodat we niet toekomstige bestuurders opzadelen met een te hoge schuld, waardoor we niets van die idealen overeind kunnen houden. En als progressief-liberaal wil ik me dan vooral focussen op waar de gemeente echt voor nodig is. Wat de burger zelf kan regelen, hoeven wij niet aan te sturen. Niet betuttelen, maar vooral ook ruimte geven aan burgerinitiatieven. Alles wat we als nieuw beleid ontwikkelen, moet altijd passen in waar duurzaamheid werkelijk om draait.
Dat is mijn ultieme uitdaging als medebestuurder van deze mooie stad.

Activiteiten

De zes verenigingen hebben samen een heel gevarieerd en breed activiteitenaanbod voor hun leden (samen bijna 1.000) en belangstellend publiek. Zo heeft het NIVON een leeskring en er zijn werkgroepen fotografie, olieverf-schilderen, patchwork/quilten en tekenen/schilderen. In deze groepen staat het gezamenlijk bezig zijn met de hobby centraal, soms wordt iemand uitgenodigd voor het geven van instructie. Groei & Bloei organiseert onder andere lezingen over tuinonderwerpen en excursies naar fraaie tuinen. Het KNNV verricht veel veldonderzoek naar planten en dieren. Bijenvereniging 't Iemenschoer geeft informatie over het houden van bijen, AstronA geeft educatie op het gebied van de sterrenkunde en IVN schenkt veel aandacht aan educatie over duurzaamheid, natuur en milieu.

(Vertrek)adressen activiteitenkalender:

Beeklustpark:	Kinderboerderij/Stadsboerderij/Park: parkeren bij Ledeboerslaan 3, Almelo
Canisius:	Langs het Slot tussen Canisius en firma Toon Langeveld
Nivon-nus:	Smetanastraat 55A, Almelo
Ootmarsum:	Parkeerplaats hoek Oldenzaalsestraat en Wolfheze
Oude weverij:	Sluiskade NZ 14, Almelo
Schelfhorst:	Winkelcentrum Schelfhorst, Ingang oostzijde (optiek)
De Schouw:	Kerkplein 3, Almelo
Tijdelijk Natuurhus:	Deldensestr. 205, Almelo
Zwembad:	Het Sportpark, Sluiskade NZ 126, Almelo
Hagenborgh:	Tussen Wok en Action
Krikkenhaar:	Krikkenhaar 11, Bornerbroek
Meesterhuis:	Ypeloschoolweg, Ypelo
Fayersheide:	Walstraat, Vriezenveen
Noordikslaan:	Noordikslaan 47, Almelo
Korenmolen:	Korenmolen 'De Hoop', Nieuwstraat 71, Almelo

Hieronder vindt u de activiteitenkalender. De meest actuele versie vindt u op www.natuurhusalmelo.nl

Tip! De activiteitenkalender is uitneembaar, dus bewaren aan het prikbord kan!

JULI 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
za 2	Dag-/busexcursie naar Duitsland. Jubileum 100 jaar	nog obekend	nog obekend	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	nog obekend
zo 3	Dagexcursie naar Groningen, het Zuidlaardermeer o.l.v. Henk v.d. Aa en Henri Jansen	8.00-ca.17.00	Sportpark	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer niet-leden € 3

AUGUSTUS 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
vr 12	Perseïden-kijkavond	21.00-23.00		www.astrona.nl	AstronA	leden gratis, niet-leden € 3

SEPTEMBER 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
do 1	Avondexcursie: Tuinen in Notter. Jubileum 100 jaar	nog obekend	nog obekend	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	nog obekend
zo 11	Scharrelkids 4 t/m 6 jaar 'Bloemen en zaden'	10.00 -12.00	Tijdelijk natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 11	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar 'Bloemen en zaden'	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
do 15	Neptunus-bedekking door de maan, incl. koffie/thee	20.30-22.30	Noordikslaan 47, Almelo	www.astrona.nl	AstronA	leden gratis, niet-leden € 3
zo 18	Wandeling langs de natuurontwikkelingsgebieden langs de Regge o.l.v. Henk v.d. Aa	13.30-16.30	Sportpark	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer, niet-leden € 3
za 24	Plantenruil. Jubileum 100 jaar	10.00	Beeklustpark	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	geen
wo 28	Herfst Bloemschikshow door Anton Visch, bloemist uit Delden. Jubileum 100 jaar	20.00-22.30	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	leden € 1, niet-leden € 3
vr 30	Opening tentoonstelling 'vogels'	16.00	Hagenborgh	kwantmaryke@gmail.com	IVN	geen

OKTOBER 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
zo 2	Paddenstoelenexcursie in de Gravenallee o.l.v. Henri Jansen en Laura Brummelhuis	14.00-16.00	Brug over de Loolee Almelo	Henri Jansen 0546-870586	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
3 t/m 14	Tentoonstelling 'vogels' voor scholen (aanmelden verplicht)		Hagenborgh	kwantmaryke@gmail.com	IVN	geen
zo 9	Scharrelkids 4 t/m 6 jaar Herfstverschijnselen	10.00-12. 00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 9	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar Herfstverschijnselen	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
zo 9	Tentoonstelling 'vogels' Open voor publiek	14.00-17.00	Hagenborgh	kwantmaryke@gmail.com	IVN	geen
za 15	Herfstwandeling in en om de Deldeneres en het Twickelerbos o.l.v. Henri Jansen en Anja Peeters	13.30-16.00	Sportpark	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer, niet-leden € 3
zo 16	Tentoonstelling 'vogels' Open voor publiek	14.00-17.00	Hagenborgh	kwantmaryke@gmail.com	IVN	geen
za 22	Workshop 'Bollenmand'. Jubileum 100 jaar	10.00	Tijdelijk Natuurhus	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	nog obekend
wo 26	Informatieavond Jacqueline van der Kloet, tuinontwerpster in Weesp: 'Miracle mixtures' Jubileum 100 jaar	20.00-22.30	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	leden € 1, niet-leden € 3
za 29	Nacht van de Nacht Avondexcursie o.l.v. Laura Brummelhuis, Henk v.d. Aa en Henri Jansen	19.30-21.00	zie kranten	Henri Jansen 0546-870586	Natuurhus	leden gratis, niet-leden € 3

NOVEMBER 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
za 5	Dagexcursie naar Diepholz, kraanvogels	9.00-19.00	Sportpark	Henri Jansen 0546-870586	IVN	vervoer, niet-leden € 3
za 12	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar Nationale natuurwerkdag bij Krikkenhaar	10.00-15.00	Krikkenhaar	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	geen
zo 13	Scharrelkids 4 t/m 6 jaarKabouterpad / de Eekhoorn	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
wo 23	Informatieavond weerman Reinier van der Berg 'De ander te groen af te zijn' Over klimaatverandering en duurzaamheid. Jubileum 100 jaar	20.00-22.30	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	leden gratis, niet-leden € 3

DECEMBER 2016

datum	activiteit	tijd	plaats/vertrek	aanmelding	vereniging	kosten
zo 11	Scharrelkids 4 t/m 12 jaar Gezamenlijke Kerstactiviteit	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet-leden € 3
za 17	Kerstbloemschikmiddag o.l.v. Annelieke Huurneman en Henny van der Veen. Jubileum 100 jaar	nog obekend	nog obekend	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	nog obekend
zo 18	Eindejaarswandeling voor IVN leden	nog obekend	nog obekend	Henri Jansen 0546-870586	IVN	

Tentoonstelling voor basisscholen

Vogels van alle kanten aangevlogen

Maryke Kwant

Vogels in de lente, de zomer, de herfst, de winter. Nestkastjes, vogels voeren, vogeltrek. Een vogelvriendelijke tuin. Dit jaar kunnen de groepen 7 en 8 van de basisscholen van 3 tot en met 14 oktober de vogeltentoonstelling bezoeken.

Er zijn 12 panelen. Elke klas krijgt een uur om de tentoonstelling te bezoeken. De leerlingen krijgen een boekje met vragen waarin ook ruimte is voor de antwoorden. Ook kunnen de kinderen een tiental proefjes doen. We maken gebruik van de leskisten. In een van de kisten zitten bijvoorbeeld allemaal tangen. Die stellen de verschillende snavels van de vogels voor. Je kunt dan zelf proberen hoe je bepaald voedsel het beste op kunt pakken. Zo zijn er meer proefjes te bedenken.

De tentoonstelling wordt opgesteld in het tijdelijk Natuurhus. Voor de inrichting kunnen we nog wel wat materialen gebruiken. Een onbewoond nestje of vogelveren zijn welkom.

De opening vind plaats op vrijdag 30 september om 16.00 uur.
Open voor publiek: zondagen 9 en 16 oktober van 14.00 tot 17.00 uur.
Lijkt het u leuk om zelf te helpen? We kunnen nog wel wat mensen gebruiken. Vooral in oktober als we twee weken achter elkaar de klassen ontvangen. Het hoeft niet voor een hele ochtend/middag.
Een of twee uurtjes is ook al goed. Het is heel gezellig werk. De kinderen zijn erg enthousiast. Belangstelling of vragen ? Mail naar kwantmaryke@gmail.com.

Groene visite

Blij met boerderijkoffer

Laura Brummelhuis

De vrijwilligers van de Groene Visite zijn al een paar keer met hun nieuwe koffer op visite geweest. De Boerderijkoffer is een groot succes. Vooral in het buitengebied in Vriezenveen, Wierden en Tubbergen.

De reacties van de ouderen zijn erg leuk. Er is herkenning en er worden herinneringen opgeroepen van vroeger. Als een bewoner bezoek krijgt van familie die toevallig langskomt en vraagt of ze niet later terug kunnen komen zegt dat genoeg.
De boerderijkoffer is tot stand gekomen en gefinancierd door Natuur en Milieu Overijssel (NMO). De koffer bevat mooie foto's van het boerenleven van vroeger en nu, foto's van het openluchtmuseum in Ootmarsum en foto's uit ons eigen archief. We hebben zelf ook nog wat spullen verzameld over de boerderij maar mocht u nog kleine spulletjes of boeken ter beschikking hebben dan graag.

We krijgen erg veel aanvragen van instellingen voor de groene visite. Wilt u ons team komen versterken, dan kunnen wij nog meer ouderen een fijne middag bezorgen. Dus denkt u dit lijkt mij erg leuk om te doen of wilt u meer weten, meldt u zich dan aan via info@natuurhusalmelo.nl

kleding voor een actief buitenleven

heren o.a.
Culture
HV Polo
Alan Red
Cavallaro
Vanguard
PME Legend

Split Level men - women
exclusive & casual clothing

(parkeren kan in de Hagenborgh garage)

dames o.a.
Mac
Oska
HV Polo
Cavallaro
Juffrouw Jansen
Aventures des Toiles

Grotestraat 104 Almelo 0546 811411 www.splitlevel.nl

Veel padden weer veilig overgezet

Wiepke van de Vliet, IVN

In de maanden maart en april heeft de paddengroep meer dan 500 padden veilig naar de overkant gebracht. Net als vorig jaar duurde de paddentrek door wisselende weersomstandigheden langer dan normaal.

Op sommige avonden staken slechts een paar padden over, maar er waren ook avonden dat we enkele uren bezig waren om een emmer met soms meer dan honderd dieren naar de overkant te brengen. Het hoogtepunt lag op zaterdagavond 26 maart. Toen werden maar liefst 190 padden overgezet.

Nijreesbos

In het Nijreesbos moeten de padden tijdens de paddentrek de Oude Deldensestraat oversteken. De dieren lopen erg langzaam. Soms zitten de ongeduldige mannetjes al op de rug van het vrouwtje. De weg ligt daarom vaak bezaaid met platgereden padden. Een paar jaar geleden is er een groep mensen opgetrommeld om de dieren 's avonds een handje te helpen bij het oversteken. Soms steken er ook andere amfibieën over, zoals kikkers en salamanders. Ook die dieren worden overgezet. Na de paartijd komt er een periode dat padden het water weer gaan verlaten en hun schuilplaatsen opzoeken in het Nijreesbos.

Schemerdieren

Veel mensen vinden padden met hun wrattige huid maar griezelige dieren. Vroeger dacht men dat een heks een meisje in een pad kon veranderen. Ook dacht men dat padden een dodelijk gif konden spuiten. Ze kunnen via hun speekselklieren inderdaad een giftig stofje afscheiden, maar dat is echt niet dodelijk voor ons. Als je dit stofje op je hand krijgt, dan kan het heel soms een lichte huidirritatie veroorzaken. Deze gifstof is voor de pad beschermend. Als een hond een pad bijt en dit stofje binnenkrijgt, dan begint hij te kwijlen en voelt zich even niet zo lekker.
Padden zijn schemerdieren. Overdag houden ze zich schuil in een holletje, kuiltje of onder een steen. Door hun slechte ogen vangen ze alleen bewegende prooien met hun uitklapbare tong, zoals insecten.
De mannetjes (5 à 6 cm) zijn kleiner dan de vrouwtjes, die in de zuidelijke landen zelfs 15 cm groot kunnen worden. Padden vervellen af en toe. Daarbij trekken ze hun oude huid uit en vreten die op. Ze zijn koudbloedig. Als het kouder wordt dan 3°C, dan graven ze zich in. Als in het voorjaar de nachttemperatuur meer dan 6° C is en het een beetje regenachtig is, ontwaken de padden uit hun winterslaap en vertrekken naar de waterplas of beek, waar ze geboren zijn.

In de paartijd kun je het hoge roepen van het mannetje horen (het vrouwtje geeft geen geluid). In het water zetten de vrouwtjes de bevruchte eitjes in 2 tot 3 meter lange paddensnoeren tussen waterplanten af. De eitjes komen na ongeveer een week uit, waarna in juni-juli de metamorfose (van paddenvisje naar pad) plaatsvindt. De jonge padjes zoeken in oktober-november een winterverblijf om net als de volwassen padden hun winterslaap te gaan houden.

Oproep

Als we in het voorjaar van 2017 nog meer padden willen redden, dan zou het fijn zijn als we de overstekende padden ook vroeg in de ochtend kunnen helpen met oversteken. Wilt u ons daarbij helpen? U kunt ons bellen of mailen.
Elma Bartels (elmajan@kpnmail.nl of elmajan@hetnet.nl) of
Wiepke van de Vliet (wiepkevandevliet@planet.nl of tel. 0546-433934).

Tijdelijke natuur

Ron Poot, Natuurhus Almelo

Op een afgelegen stukje braakliggend industrieterrein van Bedrijvenpark Twente Noord ligt een stukje 'tijdelijke natuur'. Dat wil zeggen dat de gemeente dit gebiedje vrij heeft gegeven aan de natuur, een speelplaats voor wilde beestjes en plantjes.

Zolang er nog geen bestemming aan is gegeven, heeft de natuur hier vrij spel. Natuurhus en de gemeenten samen hebben in 2015 enkele interessante activiteiten uitgevoerd.
Het ruige stukje natuur wordt al de nodige jaren geïnventariseerd door leden van de KNNV. Een verplichting die de gemeente op zich heeft genomen bij de aanwijzing van het stukje tijdelijke natuur en die onder de vlag van het Natuurhus jaarlijks uitgevoerd wordt. Ook in 2015 zijn weer leuke soorten gesignaleerd, zoals patrijs, gele kwikstaart, putters en de bijzondere plantensoort zomerfijnstraal.

Bijen

In ruil voor deze dienst heeft de gemeente in 2015 een voormalig maisakker omgetoverd tot een bloemenparadijs. Een mengsel van allerlei kruiden, waaronder koolzaad, zonnebloemen, knopherik, phacelia en korenbloemen is hier ingezaaid. Dat vond gretig aftrek bij hommels, bijen en vlinders. Ook vogels zoals gele kwikstaart kwamen hier op af.
Door deze ontwikkeling ging een wens van de imkervereniging 't Iemenschoer in vervulling. Die bijenplanten zijn immers goed voor de ernstig bedreigde honingbij. Financieel gesteund door het project De Groene Loper, waar het Natuurhus bij aangesloten is, hebben de imkers bovendien een koninginnenkweek ingericht op die plek. In de tijdelijke natuur en vlak bij het ingezaaide bloemenveldje. De kastjes waar in de bijenkoninginnen worden gekweekt, stonden veilig opgesteld achter hekken. Voor de toevallige bezoeker is een informatiebord neergezet, waarin uitleg over deze bijzondere kweekplek wordt gegeven.

Ook in 2016 hopen we een vervolg te geven aan dit project waarin gemeenten en de verenigingen van het Natuurhus succesvol samenwerken.

Ook de schorpioenvlieg is aangetroffen tijdens de inventarisatie van het gebied

Schorpioenvlieg

Natuur geneest

Witte dovenetel verhoogt de weerstand

Pierre Marnette, KNNV

Witte dovenetel (Lamium album) is een lid uit de familie van de lipbloemigen, een familie met zo'n 70 soorten in ons land. Dovenetel groeit op vochtige, zeer voedselrijke, omgewerkte grond. In bermen, in bemeste weilanden, in lichte bossen, aan de rand van bossen.

De meeste lipbloemen hebben een vierkante stengel, waar de bladeren kruisgewijs op gerangschikt staan. De bloemen zijn tweezijdig symmetrisch en staan in schijnkransen: in twee tegenover elkaar staande schermen. De bloeitijd is van april tot eind oktober. De bloemen bevatten veel nectar en worden bestoven door hommels.
Het is niet verwonderlijk dat witte dovenetel voorkomt op plekken waar ook brandnetels groeien. Ze houden van dezelfde grond en staan daar vaak door elkaar. Dat is niet voor niets. Het blad van deze twee lijkt erg op elkaar. De brandnetel heeft brandharen en de dovenetel niet. Omdat het blad op elkaar lijkt, laten konijnen zowel de brandnetel als de dovenetel staan. Door te proberen, leren jonge konijnen wat eetbaar is en wat niet. Zij hebben ervaren dat het eten van brandnetels vervelend is en omdat ze geen onderscheid kunnen maken tussen brandnetel en dovenetel eten ze beide soorten niet.

Geneeskrachtige werking

Als geneeskruid wordt witte dovenetel op verschillende gebieden toegepast. Dat heeft te maken met de inhoudsstoffen, namelijk: slijmstoffen, looistoffen, bitterstoffen saponinen, vitaminen B4 en veel vitamine C, xantofhyl en histamine, kalium. In het algemeen werkt witte dovenetel weerstand verhogend.
De plant helpt bij vrouwenkwalen. Bij ontstekingen aan de baarmoeder en eierstokken; bij witte vloed en te sterke vloeiïngen, een pijnlijke en/of onvoldoende menstruatie. Maar ook bij hevige jaloezie en onvruchtbaarheid als gevolg van een verkrampte seksualiteit. Aangenomen wordt dat saponinen een hormonale werking hebben die krampstillend en coördinerend zijn op de spieren van de baarmoeder.
Ook heeft witte dovenetel een bloedzuiverende werking en bevordert het de aanmaak van rode bloedcellen.
Bij keelontsteking en struma en aandoeningen van het strottenhoofd en stembanden gaat van witte dovenetel een heilzame werking uit, evenals bij blaas- en nierontsteking.
Bij droog eczeem zorgt dovenetel voor een snelle wondgenezing.

Bewust worden van de samenhang der dingen

Jenny van Dorsten, IVN

Eigenlijk kwam het via de moestuin. Jan Ruis zag zijn fruitbomen in bloei en verbaasde zich over de vele insecten die er bezig waren. Hij zag twee hommels in één boom, ging eens kijken bij de andere bomen en zag de bijen aan het werk. “En dan ga je nadenken”, zegt hij. “Hoe zit dat in elkaar?” Hij wilde er meer van weten. “Ga eens naar een imkersvereniging” zei zijn vrouw. Dat werd ‘t Iemenschoer en die wilden hem er graag alles over vertellen.

Zijn kinderjaren bracht Jan Ruis door op het Groningse platteland. Altijd buiten in de natuur. Na de lagere school ging hij naar de Lagere Technische School, werd machinebankwerker en studeerde door aan de Zeevaartschool en zat tien jaar op de grote vaart. Totdat de kinderwens dringend werd en hij het varen vaarwel zei en ging werken bij de Hunze Centrale. Toen hij vernam dat ze hem als werktuigkundige goed konden gebruiken bij UCN verhuisde het gezin Ruis in 1971 naar Almelo. Hij stopte toen hij zestig werd en dat is nu vijftien jaar geleden.

Dynamisch gebeuren

Hij volgde de basiscursus bijenhouden voor de basisprincipes en begreep al snel dat het een zeer dynamisch gebeuren is waar je subtiel mee moet omgaan, wanneer het hun, de bijen past. Je moet je als het ware ondergeschikt maken aan de bijen, de natuur. Als je dat zorgvuldig doet resulteert dat in het oogsten van honing en dat weggeven is weer eens wat anders dan een bos bloemen.
Het vervolg is natuurlijk wintervoedsel verstrekken en dan begint het volgend jaar alweer. Je moet er schoon en zorgvuldig mee omgaan, het is een ingewikkelde leefgemeenschap in een klein kistje. Iedere bij heeft daarin een bepaalde functie, afhankelijk van de levensfase en die wordt bepaald door de situatie in de kast en het weer. Bijen worden geboren als schoonmaakster, brengen eten naar de larven. Het is een heel hiërarchische gemeenschap. Daarna worden ze bewaker, soldaat, dan haalbijstuifmeel en nectar en na een dag of tien gaan ze dood. De koningin legt per dag zo’n 1500 tot 2000 eitjes per dag.

Bewustwording

Met verwondering en bewondering schetst Jan Ruis de levenscyclus van een bij. “Bijen houden brengt bewustwording op gang” zegt hij. “Je gaat er over lezen, je erin verdiepen. Je wordt je bewust van de samenhang van alles wat leeft, groeit en bloeit en dat het elkaar nodig heeft om de aardbol functioneel en leefbaar te houden. Het belang van zoet water bijvoorbeeld. Gebrek eraan wordt waarschijnlijk het grootste probleem van de toekomst, meer nog dan voedselschaarste. Zoet water, daar moet je met respect mee omgaan.”
Behalve bijen houden en PR-werk voor ‘t Iemenschoer en zijn omvangrijke moestuin met veel fruitbomen, heeft Ruis twee motoren waar hij graag op rijdt en aan sleutelt. Hij tennist, helpt bij het onderhoud van de tennisbaan en is volop actief in buurtvereniging Oeroeboeroe.

KINDEROPVANG
VAN 0 TOT EN MET 12 JAAR
DE CIRKEL

Twentepoort Oost 10, 7609 RG Almelo
tel. 0546 545 070
www.kovdecirkel.nl

kinderdagverblijf | buitenschoolse opvang | gastouderopvang

Scharrelkids in 2016

Lynn Smit en Yvonne Kuiphuis, IVN

Bloemen en zaden

Vanaf de lente tot de herfst staat de natuur in bloei. Overal bloemen en er vliegt van alles door de lucht. Van paardenbloempluisjes tot pollen. We verzamelen bloemen, bladeren en zaden zodat jij hiermee je eigen natuurschilderijtje, zadendoosje of natuurboeket kunt maken om mee naar huis te nemen.

Zondag 11 September
Tijdelijk Natuurhus van 10.00-12.00 uur voor kinderen van 4 t/m 6 jaar en van 10.00-13.00 uur voor kinderen van 7 t/m 12 jaar.
Aanmelden kan tot 9 september 19.00 uur.

Ontdek de herfst (1)

Herfst! De boombladeren worden geel, oranje, rood en vallen van de boom. Waarom is dat eigenlijk?
En in al die gevallen bladeren kun je heerlijk spelen én je kunt er mooie dingen mee maken.
Dat gaan we doen in deze dag vol herfstplezier.

Zondag 9 oktober voor kinderen van 4 t/m 6 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-12.00 uur.

Ontdek de herfst (2)

We gaan natuurlijke materialen verzamelen om te drogen om daar later een herbarium van aan te leggen. Verder gaan we de boomhoogte en de omtrek van verschillende bomen meten en schorsafdrukken maken.
Wij gaan hiervoor naar het Nijreesbos maar verzamelen ons eerst bij het tijdelijk Natuurhus om 10.00 uur

Zondag 9 oktober voor kinderen van 7 t/m 12 jaar. Graag allemaal met de fiets komen.
Aanmelden kan tot 7 oktober 19.00 uur.

Landelijke Natuurwerkdag

We gaan de bosploeg helpen met het onderhoud van het bos bij 'Natuurvriendenhuis Krikkenhaar' en langs de 'Doorbraak'. We gaan werkzaamheden doen zoals snoeien, opslag rooien, en zagen. Vaders en moeders die dit ook leuk vinden, mogen meehelpen, maar wel van tevoren even aanmelden.
Voor de lunch, koffie, thee, soep en limonade wordt gezorgd.

Zaterdag 12 november voor kinderen van 7 t/m 12 jaar.
Natuurvriendenhuis Krikkenhaar 11, Bornerbroek, van 9.45-15.00 uur.
Aanmelden kan tot uiterlijk 5 november.

De eekhoorn

Het is een grappig diertje: de eekhoorn. Soms zie je er ineens een in een boom.
Maar wat doet een eekhoorn eigenlijk allemaal? En waar slaapt ie?
Door spelletjes, leuke weetjes en knutselen ontdekken we de wereld van de eekhoorn.

Zondag 13 november voor kinderen van 4 t/m 6 jaar. Tijdelijk Natuurhus 10.00-12.00 uur.
Aanmelden kan tot 11 november.

Kerstknutselen

Kerst is elk jaar weer een gezellige tijd. Een grote tafel vol met mooie takken, bladeren, klei en andere mooie decoratiematerialen staan klaar, waarvan de kinderen samen de leukste kerstversieringen kunnen maken. Een aantal voorbeelden, drinken en wat lekkers horen hier bij.

Zondag 11 december, voor beide groepen.
Tijdelijk Natuurhus van 10.00-13.00 uur.
Aanmelden kan tot 9 december.

Niet leden kunnen zich aanmelden bij scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Vriend(innen) mogen altijd meekomen maar moeten zich wel even aanmelden.
Voor alle activiteiten komen we bij elkaar in het tijdelijk Natuurhus aan de Deldense-straat 205 in Almelo.

Duurzaam wonen op het Indiëterrein

Marinus Trommel, Vereniging Mens- en Milieuvriendelijk Wonen Almelo

Op het Indiëterrein zijn plannen in ontwikkeling voor het realiseren van een zeer duurzaam woonproject. Het is een initiatief van een aantal inwoners van Almelo, die met gelijkgestemden duurzaam willen bouwen, wonen en leven en die ook wat voor het woonproject en elkaar willen betekenen.

Een project waar meer generaties wonen. Modern noaberschap, zou je kunnen zeggen, een voorbeeld van de participatiesamenleving in het klein. Er komen appartementen en huizen, in totaal dertig woningen, zowel koop als huur, met verschillende indelingen en met een vloeroppervlak van ca 50 tot 120m2. Daarnaast zijn er gemeenschappelijke ruimten voor gezamenlijke activiteiten en ontmoetingen, atelier(s), bibliotheek of mediatheek, logeren, wasmachines, hobby.

Circulaire economie

Wat betekent duurzaam in dit project? Het gaat onder andere om de keuze en toepassing van bouwmaterialen. Leidend is hierbij het principe van de circulaire economie. Het gaat dus ook om de keus voor het gebruik van herbruikbare energie en koude-warmteopslag en zuivering en hergebruik van water door middel van een rietfiltersysteem. Er wordt geen gebruik meer gemaakt van gas. Toepassing van elektrische deelauto's en gezamenlijk gebruik van apparaten en wasmachines. Er wordt energieneutraal gebouwd en zo mogelijk energieleverend. Het terrein is voor gezamenlijk gebruik met onder andere terras(jes), een moestuin en kruidentuin, fruitbomen en speelvoorzieningen. Het terrein wordt grotendeels natuurlijk aangelegd. Een deel van het terrein is openbaar toegankelijk.

Watertoren

Het woonproject wordt gerealiseerd bij de watertoren op het Indiëterrein, op loopafstand van het centrum van Almelo en het station. Het terrein wordt deels omgeven door water. De watertoren wordt gerestaureerd en behoort ook tot het woonproject. Er wordt nog nagedacht over een nieuwe bestemming.
Voor Almelo en Twente is dit het eerste CPO woonproject in deze opzet. CPO staat voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.

Meer informatie: www.hofvanhedenalmelo.nl

Vrienden van Natuurhus Almelo

Gouden vrienden van Natuurhus Almelo

- Accountantskantoor Wansink & partner
- BJZ.nu bestemmingsplannen
- Gemeente Almelo
- Huize Almelo
- Kees Smit Tuinmeubelen
- Mentink Advies
- Netwerkschool ROC van Twente
- Provincie Overijssel
- Rabobank Noord Twente
- Saxion HBO Bouwkunde
- Stichting Almelo Parkstad
- Stichting Plattelands Ontwikkeling Almelo
- Trivium Meulenbelt Zorg
- VanMarleWitbreuk BV
- Voskamp Zonnepanelen
- Waterschap Vechtstromen
- Woningstichting Beter Wonen
- Woningstichting St Joseph

Vrienden van Natuurhus Almelo

- Aannemersbedrijf J. ter Horst
- Aermast Holland BV
- AOC
- Asito
- Bartels Ingenieurs
- Benadvido
- Benchmark electronics
- Bibliotheek Almelo
- Bleekkerk
- BLM Architecten BNA –
- Bouwmeester Vastgoed
- Brusse & Masselink Advocaten
- Cogas Duurzaam
- Duurzaam Netwerk Almelo
- Engberink Technische Installaties
- Gebr. Löwik Bouw- en Betonbedrijf B.V.
- GGD
- Giesen architektuur
- Groen Links
- Han's Natuurvoeding
- Hegeman Bouw
- Hof 88
- Indiëcomité
- Installateur Van Kooten
- Kinderopvang De Cirkel
- Lions
- Löwik Installatietechniek
- Nielz
- Notariskantoor Bolding
- Pilkington glas
- Regio Twente
- Schröder Bouw Management
- Scoop
- Sensata
- Sesamacademie
- Slingerbeurs
- Soweco
- Stichting De Klup Twente
- Stichting Pioneering
- StraC Communicatieadvies
- Studio WDG
- Subsidie-adviesbureau Considium
- Twente Milieu
- UT Twente
- Wetenschapswinkel
- VAC Almelo
- Vereniging Vakopleiding Bouwberoepen Almelo en omstreken
- Weidevogel Reclameproducties
- Weppster
- Wessels Print en Sign
- Woningstichting Mijande
- ZorgAccent (Woonzorgcentrum De Hofkamp)

Wilt u ook VRIEND worden van het Natuurhus?
Meld u aan via www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Wie werken mee aan Natuurhus Almelo? Kijk op www.natuurhusalmelo.nl > organisatie voor meer informatie over het bestuur en de verschillende betrokken werkgroepen.

Niet weggooien

Heeft u het Natuurhusblad Almelo gelezen?
Gooi het niet weg, maar leg het bijvoorbeeld in de wachtkamer van uw huisarts of therapeut of in de huiskamer van een sportvereniging, wijkcentrum of bibliotheek. Zo hebben meer mensen leesplezier! Alvast bedankt voor uw medewerking!

Natuurhus Almelo

Het Magazine Natuurhus is een gezamenlijke uitgave van:

AstronA

AstronA (Astronomie onderwijs Almelo) is een groep van vijf enthousiaste amateur-astronomen die met hun interesse en kennis van sterrenkunde willen delen met jong en oud in en om Almelo. Zij geven lezingen en verzorgen lessen waarbij uiteraard ook telescopen niet ontbreken. Leden van AstronA kunnen deelnemen aan de activiteiten.
www.astrona.nl

Imkersvereniging 't Iemenschoer

't Iemenschoer is de imkersvereniging van Almelo en omstreken en is een van de 220 afdelingen van de Nederlandse bijenhoudersvereniging NBV. Hoofddoel is het bevorderen van de bijenteelt door onder andere voorlichting op scholen en markten, organisatie van thema-avonden en begeleiding van nieuwe imkers die naast een persoonlijk mentor traditiegetrouw hun eerste bijenvolk van de vereniging krijgen.
www.iemenschoeralmelo.nl

IVN

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu, door middel van voorlichting en educatie. Almelo is een van de 180 IVN-afdelingen die in Nederland actief zijn. IVN Almelo organiseert cursussen en activiteiten. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Mens & Natuur'.
www.natuurhusalmelo.nl

Groei & Bloei

Groei & Bloei maakt mensen bewust en enthousiast voor een groene omgeving in en rondom huis en in de natuur in het algemeen. De vereniging Groei & Bloei heeft landelijk 147 afdelingen. De afdeling Almelo en omstreken organiseert informatie-avonden, excursies, workshops, cursussen, plantenruildagen, open tuinenweekenden en buitenlandse tuinenreizen. Leden ontvangen het maandblad 'Groei & Bloei'.
www.almelo.groei.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie. De leden houden zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming. KNNV organiseert excursies, lezingen, dia- en filmavonden. Er is ook een inventarisatiewerkgroep actief. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Natura'. De afdeling Almelo bestaat al meer dan 100 jaar en was de eerste KNNV-afdeling in Twente.
www.knnv.nl/twenthe

Nivon

Nivon Almelo is een afdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (Nivon). Het Nivon is er voor iedereen die zichzelf en anderen wil versterken in de zoektocht naar een eerlijke en groene toekomst. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Toorts' en korting op het verblijf in Nivonaccomodaties in binnen- en buitenland.
www.nivon.nl

Vriend

Als vriend van de Stichting Natuurhus of als lid van één van de deelnemende verenigingen heeft u vele voordelen:
- U steunt het project Natuurhus, dat geld nodig heeft om het gebouw in het Hagenpark te kunnen realiseren.
- Deelnamemogelijkheid aan de lokale activiteiten van alle verenigingen tegen dezelfde voorwaarden als de leden.
- U kunt vrijwilliger worden bij een van de vele werkgroepen en u zo verdiepen in wat u interesseert.
- U ontvangt 4 x per jaar het gezamenlijke Natuurhus-magazine per post.
- U ontvangt periodiek een digitale nieuwsbrief.
- Gratis koffie, thee en fris (kleine groepen) in het Tijdelijk Natuurhus in 2015 (bij normaal gebruik, ter beoordeling van het bestuur).

Zondags is het Tijdelijk Natuurhus niet meer geopend.
Wilt u vriend worden van de Stichting Natuurhus voor minimaal € 24,- per jaar? Dat kan! Meld u aan als Vriend op de website www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Een nieuwe pas aanvragen

tijdens uw lunchpauze.

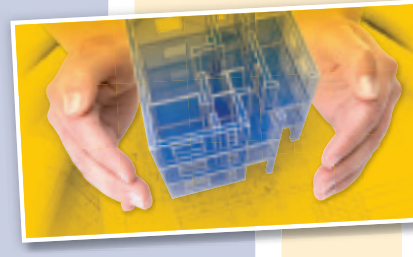
Met onze online diensten kunt u meer dan u denkt.
De meeste bankzaken regelt u makkelijk en snel online. Gewoon op het moment dat u dat wilt. Dus ook het aanvragen van een nieuwe bankpas heeft u via rabobank.nl of de Rabo Bankieren App in een handomdraai geregeld.
Ga naar www.rabobank.nl/zelfregelen of de Rabo Bankieren App

Een aandeel in elkaar

Rabobank

VAN KOOTEN
DAK- EN INSTALLATIETECHNIEK

Compleet in installaties

√ comfort
√ veiligheid
√ duurzaamheid

AL SINDS 1920 DE ZORG VOOR UW WOON- EN WERKKLIMAAT

INSTALLATIE EXPERTS
VEELZIJDIG-BETROUWBAAR

VERWARMING | AIRCO/LUCHT | ELECTRO/BEVEILIGING | LOODGIETERSWERK | SANITAIR | DAKBEDEKKING | TECHNISCH BEHEER

Almelo Telefoon 0546 - 58 10 10 Nijverdal Telefoon 0548 - 62 20 19 Internet www.vankootenbv.net